

300

ПРЕДСТАВЛЯЕТ НОВЫЙ ЦИКЛ МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ ПРОГРАММ
«ВСЕ ЗВЕЗДЫ ТОРЫ»

АЛМАЗНЫЙ ФОНД МОШЕ

выпуски №13-14

▶ ИСТОРИЯ В КАМНЕ

Сапфир Моше-рабейну — самый легендарный камень на Земле

▶ ЮВЕЛИРНАЯ ТОЧНОСТЬ

Как выглядели сапфировые плиты, поднятые Моше-рабейну на гору Синай?

▶ ЗАГАДКА ЧЕРНОГО ЯЩИКА

Какой предмет ассоциируется с цветом моря, неба и сапфира?

ЧАСТЬ 1

ВСТУПЛЕНИЕ

מבוא

Это сапфир — один из четырех самых дорогих **драгоценных** камней мира. Его стоимость может достигать нескольких тысяч долларов за **карат**. → 1 2

Специалисты утверждают, что у этого **минерала** одна из самых совершенных и плотных **кристаллических структур**. Отсюда — яркий блеск и высочайшая твердость сапфира: 9 из 10 по шкале Мооса, выше — только у алмаза. → 3 4

Во все времена эти камни ценились за их удивительный синий цвет, от **василькового** до голубого. → 5

Однако не только красивые **оттенки** делают сапфир особенным камнем. За ним стоит целая история. → 6

10-го Тишрея **две тысячи четыреста сорок девятого/2449** (דְּבַה טִיסְצִי צ'טִינְסָה סוֹרוֹק דְּבִיטוֹגוּ) года. Осеннее солнце клонится к закату. Моше рабейну спускается с горы Синай. В долине у **подножья** горы возвращения своего лидера с нетерпением ожидают около 3 миллионов человек. → 7

זהו ספיר — אחד מארבעת אבני החן היקרות ביותר בעולם. שוויו יכול להגיע לכמה אלפי דולרים לקראט אחד.

המומחים טוענים, שהמבנה הגבישי של מינרל זה הוא בין המושלמים והצפופים ביותר. מכאן — הנצנוץ המבריק וקשיותו יוצאת הדופן של ספיר: 9 מתוך 10 בסולם מוס. לציון גבוה יותר מגיע רק היהלום.

בכל הזמנים ספירים זכו להערכה גבוהה הודות לקשת הגוונים שלהם, שמתפרשת מכחול הדגנית לתכול עדין.

אך לא רק הצבע הופך את ספיר לאבן מיוחדת. לספיר יש מה לספר.

עשרה בתשרי ב' אלפים תמ"ט. השמש הסתווית דועכת לאיטה. משה רבנו יורד מהר סיני. בעמק שלמרגלות ההר כשלושה מליון בני אדם מצפים בקוצר רוח לשובו של מנהיגם.

СЛОВАРИК

יקר, בעל ערך רב	ценный, дорогой	דְּרָגוֹצָנִי	драгоценный	1
קרט (יחידת משקל של זהב ואבנים יקרות)	мера чистоты драгоценного материала	קָרָט	карат	2
מינרל, מחצב	твёрдое природное неорганическое кристаллическое вещество	מִינֶרָל	минерал	3
מבנה גבישי	взаимное расположение кристаллов в минералах	קְרִיסְטָלִי צִסְקָה סְטְרוֹקְטוּרָה	кристаллическая структура	4
צבע כחול בוהק (צבע פרח הדרדר)	ярко-синий цвет	וְסִילְקוֹבִי	васильковый	5
גוון, צבע	тон, цвет	אוֹטְנוֹק	оттенок	6
מרגלות	основание, нижняя часть	פּוֹדְנוֹיָה	подножие	7

Алмазный фонд Моше

Он приносит с собой две половины **полуметрового** сапфирового **куба**. Это не просто удивительно красивый предмет — это документ, в котором записано важнейшее послание в истории человечества. → 8 9

Самые известные **месторождения** сапфиров расположены в Индии, Шри-Ланке, Вьетнаме, Китае, на Мадагаскаре. Эти же **обнаружены** в секретном месторождении на Синайском полуострове, известном только Моше рабейну. Он находит его после своего первого **восхождения** на гору Синай. → 10 11 12

Двадцать восьмого / 28-го (דְּכֵדָצֵט) **ава две тысячи четыреста со-рок девятого / 2449 (דְּבָה טֵיסֵיצִי צ'טִיכְסֵטָה)** **(סוּרוֹק דְּבִיטוֹגוּ)** года он высекает из него два сапфировых **параллелепипеда**. Толщина каждого — 25 сантиметров. Сложенные вместе, они образуют куб со стороной 50 сантиметров. → 13

Объем куба — 100 литров, вес — примерно **полтонны**. С этими сапфировыми **плитами** в руках Моше во второй раз поднимается на гору Синай. → 14 15

הוא מביא אתו שני חצאים של קוביית ספיר בגודל חצי מטר. זה לא רק חפץ יפה להפליא — זהו מסמך, שבו נרשם המסר החשוב ביותר בתולדות האנושות.

כורי מחצב הספירים הידועים ביותר נמצאים בהודו, בסרי לנקה, בויטנאם, בסין ובמדגסקר. אבנים אלה התגלו גם במכרה סודי בחצי האי סיני, שהיה ידוע אך ורק למשה רבנו. הוא מגלה אותו לאחר עלייתו הראשונה להר סיני.

בעשרים ושמונה באב ב' תמ"ט הוא חוצב ממנו שני מקבילוני ספיר. עוביו של כל אחד — 25 ס"מ. בהתחברם יחד, הם יוצרים קובייה, שאורך כל אחת מצלעותיה — 50 ס"מ.

נפח הקובייה — 100 ליטר, משקלה — כחצי טון. משה לוקח את שני לוחות הספיר הללו בידיו ועולה אתם להר סיני שנית.

СЛОВАРИК

בגדול חצי מטר	протяженностью в половину метра	פולומטרוֹבִי	полуметровый	8
קובייה		קוב	куб	9
מרבץ	залежи, запасы	מְסִירוֹדִינִיָה	месторождение	10
לגלות, למצוא	открыть, найти	אוֹבְנִירוֹזִיט	обнаружить	11
עלייה, התרוממות	подъем	וֹסְכוֹדִינִיָה	восхождение	12
מקבילון (פאון תלת ממדי בן שש פאות)		פְּרִלְפִיפֶד	параллелепипед	13
חצי טון - 500 ק"ג	единица массы весом в 500 кг	פולִטוֹנִי	полтонны	14
לוח	доска, пластина	פְּלִיטָה	плита	15

После долгих тренировок знаменитый **силач** Валентин Дикуль смог держать на своих плечах груз в **тысячу шестьсот семьдесят / 1670** (טִישָׁאָוּ שֵׁסְטִסוּט סֶמְדָסִיט) килограмм. Ему также удалось присесть и передвигаться со штангой весом в 450 килограмм. → 16

Моше-рабейну взошел на гору Синай, держа на своих плечах не менее пятисот килограмм драгоценного материала.

Когда через сорок дней он вернется на землю, на каждой из половин сапфирового куба появится необычный текст. **Сто семьдесят два / 172** (סֶטוּ סֶמְדָסִיט דְבָה) слова и десять мицвот, в которых особым образом зашифрована вся Тора.

לאחר אימונים ממושכים הספורטאי המפורסם ולנטין דיקול הצליח לשאת על כתפיו משקל של 1670 ק"ג. כמו כן, הוא הצליח לכופף את ברכיו ולנוע עם משקולת בת 450 ק"ג.

משה רבנו עלה להר סיני, כשהוא מחזיק על כתפיו לא פחות מחמש מאות ק"ג של חומר יקר ערך.

כאשר לאחר ארבעים יום הוא יחזור אל פני האדמה, על כל אחת ממחציות קוביית הספיר יופיע כיתוב מיוחד. ב-172 מילים ובעשר המצוות מוצפנת בדרך מיוחדת כל התורה כולה.

Анонс

Здравствуйте и добро пожаловать на новую программу из цикла «Все звезды Торы» — герои, события и явления, которые определяют историю мира.

Интерес к драгоценным камням, на первый взгляд, не имеет **рационального** объяснения. → 17

Что заставляет покупателей **выкладывать** тысячи долларов за **фрагмент** минерала весом в несколько грамм? → 18 19

בקרוב...

שלום וברוכים באים אל תכנית הסדרה "כל כוכבי התורה" — גיבורים, אירועים, ותופעות, שקובעים את ההיסטוריה העולמית.

לעניין שבני האדם מגלים באבני חן, ממבט ראשון, אין הסבר רציונלי.

באמת ובתמים, מה כבר יכול לגרום לקונה לשלם אלפי דולרים עבור חתיכת מינרל במשקל של כמה גרם?

СЛОВАРИК

גיבור, אדם רב כוח	богатырь, атлет	סיל'ץ	силач	16
הגיוני, רציונלי	разумный	רציונל'ני	рациональный	17
להוציא	вынимать и отдавать	ויקלדיבט	выкладывать	18
קטע, רסיס, חתיכה	отрывок, часть	פרגמנט	фрагмент	19

Алмазный фонд Моше

Почему драгоценные камни до сих пор остаются важной частью **регалий** королевских семей? → 20

Почему считается, что они наделены особыми свойствами?

Почему искусственным алмазам, сапфирам и рубинам так и не удалось **вытеснить** с рынка настоящие камни? → 21

Возможно, найти ответы на эти вопросы помогут события, произошедшие более чем три тысячи триста лет назад.

Как всегда, этот выпуск сопровождается традиционный **атрибутом** программы — черный ящик. В нем находится предмет, который **ассоциируется** с цветом моря, неба и сапфира. → 22 23

Парадоксально, но на данный момент в этом предмете нет даже следа от голубой краски. Хотя эта ситуация может измениться в любой момент. Почему это так, мы узнаем ближе к концу программы. → 24

А пока — продолжение истории самых знаменитых сапфиров мира.

מדוע אבני החן עד עצם היום הזה נשארות בגדר פריט חשוב במחצות משפחות המלוכה?

למה אנשים חושבים, שלאבני חן יש תכונות מיוחדות?

מדוע יהלומים, ספירים ואודמים מלאכותיים לא הצליחו לדחוק מהשוק את רגליהן של אבנים אמיתיות?

ייתכן, שדווקא אירועים, אשר התרחשו לפני יותר מ-3300 שנה, יעזרו לענות על שאלות אלה.

כהרגלנו בקודש, גם מהדורה זו מלווה באביזר המסורתי של תוכניתנו — הקופסא השחורה. הפעם היא מכילה עצם, שמזוהה עם צבעם של ים, שמיים וספיר.

למרבה האירוניה, כעת על פני העצם המדובר לא נותרו אפילו עקבות של צביעה בכחול. מכל מקום, מצב זה יכול להשתנות בכל רגע. למה זה ועל מה זה נברר לקראת סוף המהדורה...

ובינתיים — נחזור לסיפורם של הספירים המפורסמים ביותר בעולם.

СЛОВАРИК

סממני מלוכה, מחלצות	внешние знаки власти	רְגִלְיָאִי	регалии	20
לדחוק רגליים	выгнать, удалить	וִיטְסָנִיט	вытеснить	21
מאפיין, תכונה	аксессуар, принадлежность	אָטְרִיבוּט	атрибуט	22
להתחבר, להתקשר, להיות תוצר אסוציאציה	напоминать о	אָסוֹציאצִיָּרֹבְטְסָיָה	ассоциироваться	23
באופן פרדוקסלי	удивительно, странно	פְּרָדוֹקְסָלְנִי	парадоксально	24

STARS

ПРЕДСТАВЛЯЕТ НОВЫЙ ЦИКЛ МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ ПРОГРАММ
«Все звезды Торы»

Алмазный Фонд Моше

выпуски №13-14

- ▶ **ЗОЛОТОЙ ФУТЛЯР**
Конструкция из самого сердца мишкана
- ▶ **ВСЕ ГРАНИ САПФИРА**
Гиматрии, скрытые буквах, словах и абзацах, вырезанных в камне
- ▶ **ТВОРЧЕСКОЕ ЗАДАНИЕ**
Текст на сапфире: что общего между отрывками, расположенными друг напротив друга?
- ▶ **12 КАМНЕЙ КОЭНА:** драгоценная коллекция и ее символика

ЧАСТЬ **2**

Алмазный фонд Моше

Золотой Футляр → 1

11 Тишрея **две тысячи четыреста сорок девятого / 2449** (דְּבַה טִיסְיָצִי צ'טִירְסָטָה) (סורוק דְּבִיטוּגוּ) года. На следующий день после возвращения Моше-рабейну в Синайской пустыне начинается самый важный проект года — строительство мишкана. Собранная по особой технологии, эта **переносная** постройка станет первым местом, где можно не только осмыслить, но и ощутить присутствие Творца. → 2

«Сердце» постройки — **искусно** сделанный золотой **контейнер**, в котором и будут храниться драгоценные сапфировые плиты. → 3 4

Золотой контейнер — первый предмет Мишкана, технология производства которого подробно объясняется Моше-рабейну.

Стенки и дно **ёмкости** делаются из трех слоев: золото, дерево, золото. Сверху **конструкция** покрывается золотой плитой с **объемным изображением** двух круvim. → 5 6 7 8

Перемещать драгоценную конструкцию имеет право лишь **привилегированное** колено левитов, причем особым образом: на плечах, не касаясь самого футляра.

נרתיק הזהב

י"א בתשרי ב' תמ"ט. למחרת שובו של משה רבנו, במדבר סיני מתחיל פרויקט השנה — הקמת המשכן. מבנה משונע זה, שהורכב בטכנולוגיה מיוחדת, יהיה למקום הראשון, שבו ניתן לא רק לתפוס שכלית, כי אם גם לחוש בנוכחות הבורא.

"לב" המבנה — הוא מכולת זהב מיוצרת למופת, אשר תשמש לאחסון לוחות הספיר היקרות.

מכולת הזהב — פירוטו הראשון של המשכן. משה רבנו מקבל הסבר מפורט על טכנולוגיית הייצור של פריט זה.

הדפנות ותחתית המיכל נוצרות משלוש שכבות: שכבת זהב, שכבת עץ ועוד שכבת זהב נוספת. מלמעלה המבנה כוסה בטבלת זהב עם דמויותיהם תלת הממדיות של שני כרובים.

הזכות לשנע את המבנה יקר הערך שמורה בין שאר זכויות היתר לשבט לוי לבדו, והשינוע נעשה בדרך מיוחדת: על הכתפיים, אך בלי לגעת בנרתיק עצמו. לשם כך משני צידי מכל הזהב

СЛОВАРИК

נרתיק, קופסה	чехол	פוטלֶר	футляр	1
נייד	передвижной	פֶּרְנוֹסְנוֹי	переносной	2
מיומן, אמנותי	умело, на высоком уровне	(אִיִּסְקוֹסְנִי) אִיִּסְקוֹסְנוֹ	искусно (искусный)	3
מיכל, תיבה	ящик, ларь	קוֹנְטֵינֶר	контейнер	4
תכולה, קיבולת	вместимость	יוֹמְקוֹסֵט	емкость	5
מבנה	строение, устройство	קוֹנְסְטְרוֹקְצִיָה	конструкция	6
בעל נפח, תלת ממדי	трехмерный	אוֹבְיוֹמֶנִי	объемный	7
תמונה, צורה	образ	אִיוֹבְרָדְנִיָה	изображение	8

Для этого с двух сторон золотой емкости предусмотрены специальные кольца, в которые всегда вставлены **позолоченные шесты**. → 9 10 11

В такой упаковке сапфировый куб сопровождает путь трех миллионов человек. Сначала — в пустыне Синай, а потом — и в Земле Израиля.

תוכננו והותקנו טבעות מיוחדות, שלתוכן הוכנסו בדים מוזהבים.

באריזה זו קוביית הספיר מלווה בדרכם שלושה מיליון בני אדם. תחילה — במדבר סיני, ולאחר מכן — גם בארץ ישראל.

Вопросы для обсуждения

Текст на каждой половине куба разделен на 5 частей. Надписи на одной половине говорят о связи между человеком и ha-Шемом, а на другой — о взаимоотношениях между людьми.

В материалах «Старс приглашает» можно найти текст, написанный на сапфире, и поделить его на две части. Между отрывками текста, попавшими на одну строку, есть внутренняя связь. Какая?

שאלות לדיון

הטקסט על כל אחת ממחציות הקובייה מחולק ל-5 חלקים. הכיתובים על המחצית האחת דנים בקשר שבין אדם והשם, ואלה שעל האחרת — על יחסים בין בני האדם.

בין עמודי החוברת "סטראס מזמין" ניתן למצוא את הטקסט, שהיה חרוט על הספיר, ולחלקו לשני חלקים. בין קטעי הטקסט, שנמצאים כעת בשורה אחת, ישנו קשר פנימי. איזה קשר בדיוק?

Иврит за 5 минут

Название камня «сапфир» (на иврите «сапир») — это **анаграмма**, перестановка букв. В другом написании это «сефер-йуд» — то есть книга Творца, одно из Имен которого начинается на букву «йуд». → 12

עברית ב-5 דקות

שמה של אבן החן "ספיר" נוצר כתוצאה מחילוף סדר האותיות בביטוי "ספר י", כלומר, ספר הבורא, שאחד משמותיו מתחיל באות יו"ד.

СЛОВАРИК

בעל זכויות מיוחדות, מועדף	преимущественный	פְּרִיבִּילֵגִירוּבָּנִי	привилегированный	9
מוזהב, בעל גוון של זהב	покрытый слоем золота, окрашенный в золотой цвет	פוֹזוּלוֹצ'ָנִי	позолоченный	10
בד, מקל ארך	стержень, длинная палка	שֶׁסֶט	שֶׁסֶט	11
אנגרמה, היפוך אותיות	транспозиция	אַנְגְרָמָה	анаграмма	12

Алмазный фонд Моше

В книге:

- **шестьсот двадцать / 620** (שֵׁשׁסוֹט דְּבַדָּצַת) букв,
- **сто семьдесят два / 172** (סֵטוֹ סֶמְדָּסִיט דְּבָה) слова
- и **тринадцать / 13** абзацев.

Числа не случайны. Это гиматрии, в которых **зашифрована** информация о Торе. → 13

Число **шестьсот двадцать / 620** символизирует Тору:

- **семь / 7** общечеловеческих основ
- и **шестьсот тринадцать / 613** (שֵׁשׁסוֹט וְטֵינָדָצַת) особых мицвот для потомков синайского поколения.

Каждая буква в вырезанном на камне тексте соответствует одной из них.

Шестьсот двадцать / 620 букв складываются в **сто семьдесят два / 172** слова. На одном сапфире написаны **сто сорок шесть / 146** (סֵטוֹ סוֹרֵק שָׁסֵט) слов, посвященные взаимоотношениям человека с Творцом. На другом **двадцать шесть / 26** слов, определяющих нормы отношений между людьми.

Разница в количестве текста **компенсируется** более крупным **шрифтом**, которым переданы мицвот, **регламентирующие** отношения между людьми. → 14 15 16

Такое выделение призвано напомнить об известном принципе, который **сформулировал** раби Акива: → 17

ואהבת לרעך כמוך

ב"ספר" זה יש:

620 אותיות 172

מילים

ו-13 פסקאות.

מספרים אלה אינם מקריים. אלה הן גימטריות, שבהן מוצפן מידע על התורה כולה.

מספר 620 מסמל את התורה:

שמכילה 7 מצוות בני נח

ו-613 מצוות לצאצאי התגלות סיני.

כל אות בכתב החרוט על הלוחות תואמת אחת מן המצוות.

620 אותיות מרכיבות 172 מילים. על הספיר האחד כתובות 146 מילים, המוקדשות ליחסי אדם עם הבורא. על האחר מופיעות 26 מילים, שקובעות את כללי היחסים בין בני האדם.

על ההפרש בין כמות האותיות בא לפצות גופן גדול יותר, בו נמסרו המצוות העוסקות ביחסים בין בני אדם.

הבלטה מעין זו נועד לרמוז לנו על העיקרון הידוע, שנוסח בידי רבי עקיבא:

ואהבת לרעך כמוך

СЛОВАРИК

מקודד, כתוב בצופן	закодирован	זְשִׁיפְרוֹבָן	зашифрован	13
לפצות	возмещать	קוֹמְפֶנְסִירוֹבֵט	компенсировать	14
גופן, פונט	графическая форма букв	שְׁרִיפֵט	шрифт	15
להסדיר, לכוון	упорядочивать	רְגֵלְמֶנְסִירוֹבֵט	регламентировать	16
לנסח, לפתח	четко выразить	סְפוֹרְמוֹלִירוֹבֵט	сформулировать	17

קן היכלואים של משה

Сто семьдесят два / 172 סלוא ו דע-
סאט / 10 מיצוט דאט נאווה גימאטריה
— סטו ווסממדיט / 182 (סממדיט). טאקע זע
ציהלע. טאקע זע ציהלע. טאקע זע ציהלע.
ימא «יאקא»:

	ב	ק	ע	י
182	2	100	70	10

172 מילים ו-10 מצוות יוצרות גימטריא חדשה
— 182. זוהי הגימטריא של שמו של יעקב:

Число «сто восемьдесят два / 182»
объединяет всех **потомков** Яакова. Две-
надцать ветвей **генеалогического дере-
ва**, из которых вырос целый народ. → 18 19

המספר 182 מכיל בתוכו את כל צאצאיו של יעקב
אבינו. שניים עשר ענפי אילן היוחסין, שמתוכם
צמחה אומה שלמה.

Наконец, количество **абзацев** (тринад-
цать / 13) указывает на единство Творца.
Слово «один» — на иврите **אחד** — имеет
гиматрию «13». → 20

ולבסוף, מספר הפסקאות — 13 — רומז לאחדות
הבורא. ערך המילה "אחד" בגימטריא הוא 13.

	ד	ח	א
13	4	8	1

ТВОРЧЕСКОЕ ЗАДАНИЕ

פעילות יצירתית

Интересно, что текст не написан на
драгоценном камне, и даже не **выгравиро-
ван** на нем. Он прорезан насквозь. → 21

מעניין לציין, שהכתב בעצם אינו "רשום" על
אבן חזן, אף לא חקוק מעליו. הכתב "חרוט" על
הלוחות מפולשות וחודר את כל עובי הספיר.

В обычном тексте есть две **составляю-
щие**. Чернила и материал, на который они
нанесены. → 22 23

בדרך כלל, כל טקסט נבנה משני מרכיבים. מדיו
ומן החומר, שעליו הוא מופיע.

СЛОВАРИК

צאצא, נצר	отпрыск	פוטומק	потомок	18
אילן יוחסין	родословная схема	גנאלוגיסקויה דברו	генеалогическое дерево	19
פסקה, סעיף	отрывок текста, параграф	אבזץ	абзац	20
לחרוט, לחקוק	высекать, вырезать	ויגרבירוכט	выгравировать	21
מרכיב (ש"ע)	компонент	סוסטבליושציה	составляющая	22
דיו	красящая жидкость для письма	צ'רנילה	чернила	23

Алмазный фонд Моше

Эти десять абзацев сливаются с камнем **воедино**. Есть только сам сапфир, а текст — это его форма. → 24

Вопреки всем физическим законам, надписи с двух сторон сапфировых плат читаются одинаково. А **сердцевины** некоторых букв остаются в центре буквы без точки опоры. → 25

Что это за буквы? Подсказка — в материалах «Старс Приглашает».

אבל עשרת הפסקאות האלה מתמזגות עם האבן לכדי אחדות אחת. בעצם, קיים רק הספיר, ואילו הטקסט — הוא הצורה שלו.

כנגד כל חוקי הטבע, הכתובות שעל לוחות הספיר נקראות באופן זהה משני הצדדים. ותוכן, חלקן הפנימי, של מספר אותיות נשאר קבוע ועומד במקום גם ללא שום נקודת אחיזה.

באילו אותיות מדובר? רמז — בין עמודי החוברת "סטרס מזמין".

Одежда коэна

Необычные способы обработки драгоценных камней — это лишь одна из удивительных особенностей мишкана

Особая одежда для коэнов Храма также делается по уникальным, не имеющим аналогов, технологиям.

Каждая деталь одежды главного коэна незаменима и обязательна. Начиная с **материи** и заканчивая украшениями — все в ней сделано по особым стандартам. → 26

Поверх всех **облачений** главный коэн надевает **своеобразный жилет-нагрудник**. Его основная часть называется «хошен». → 27 28 29 30

בגדי כהונה

דרכי עיבוד לא רגילות של אבני חן היא רק אחת מן התכונות המופלאות של המשכן.

גם הביגוד המיוחד לכוהני המקדש נוצר על פי טכנולוגיות ייחודיות ובלעדיות.

לא ניתן לוותר על אף פריט מבגדי כהן גדול או להחליפו בפריט אחר. החל מסוג הבד וכלה בעיטורי הבגד — הכול נוצר על פי תקנים מיוחדים.

מעל כל שאר הבגדים כהן גדול לובש אפוד, שחלקו העיקרי מכונה בשם "חושן".

СЛОВАРИК

יחד	вместе	וּזְיָאֲדִינוּ	воедино	24
ליבה, מרכז	центральная часть	סֶרְדֶּצְבִּינָה	сердцевина	25
בד, אריג	здесь: ткань	מָטְרִיָּה	материя	26
מלבוש	одежда	אוֹבֶלְעָנִיָּה	облачение	27
יחיד במינו	один в своем роде	סְבוּיָאוֹבֶרְזָנִי	своеобразный	28
אפוד		זִילָט	жилет	29
חושן, סנר	вид одежды, закрывающей грудь	נֶגְרוֹדְנִיק	нагрудник	30

Он сделан из очень толстой ткани. Материю для него **ткут** из четырех разноцветных нитей сложной структуры. Каждая из них в свою очередь **свита** из 28 **волокон**, в том числе из 4 тончайших золотых нитей. → 31 32 33

Хошен представляет собой прямоугольник размером 50 на 25 сантиметров — как одна из сторон сапфирового параллелепипеда.

Сложенный пополам, он образует нечто вроде квадратной папки, которая подвешивается к **накидке** козны. → 34

Снаружи в ткань хошена **вплетены** 12 золотых ячеек-оправ. В них вставлены 12 драгоценных камней — по числу сыновей Яакова, ставших **родоначальниками** колен Израиля. У каждого колена свое особое качество, которому и соответствует камень. → 35 36

В драгоценной коллекции козны — рубин, топаз и изумруд, освещавший когда-то ковчег Ноаха.

Второй ряд открывает бирюза — зеленоватый, плотный и тяжелый камень Иехуды.

החושן עשוי מבד עבה מאד. בד זה נארג מארבעה חוטים רבגוניים בעלי מבנה מורכב. כל אחד מהחוטים נשזר מ-28 סיבים, כולל 4 חוטי טייל זהובים דקיקים.

צורת החושן היא מלבן בגודל של 50 על 25 ס"מ — כלומר, במידות זהות לאלה של אחת מפאות מקבילון הספיר.

בקפלו לשניים, החושן יוצר מעין תיק מרובע, שנחלה באפוד הכהן.

מבחוץ לתוך בד החושן שזורים 12 משבצות זהב, כלומר מסגרות, שלתוכן שובצו 12 אבני חן — למספר בני יעקב, שהיו לאבות שבטי ישראל. לכל אחד משבטי ישראל יש תכונה מיוחדת, אותה תואמת אבן החן "שלו".

בין פריטי האוסף רב הערך של כהן גדול ניתן למצוא אודם, פטדה וברקת, שהאירה בזמנו את תיבתו של נח.

את השורה השנייה פותח נופך — אבן ירקרקת צפופה וכבדה של שבט יהודה.

СЛОВАРИК

לארוג	делать из нитей ткань	טָקַט	ткать	31
לפתול	скручивать и сплетать	וִיט (סְבִיט)	вить (свить)	32
סיב, פתיל	тонкая нить растительного или животного происхождения	וּלְזָקְנוֹ	волокно	33
	здесь: верхняя одежда без рукавов	נָקִידָקָה	накидка	34
שזור, ארוג, משולב	воткан	וּפְלָטָן	вплетен	35
ראש בית אב, אב קדמון	прародитель, предок	רֹדוֹנְצָלָנִיק	родоначальник	36

Алмазный фонд Моше

Сапфир — камень, из которого были сделаны **легендарные** сапфировые плиты, — получают потомки Иссахара. Представители его рода достигнут особых высот в изучении Торы. → 37

Алмаз у Звулуна. Его потомки — самые удачливые **коммерсанты**. → 38

В третьем ряду яхонт, агат и аметист.

В четвертом — хризолит, камень Ашера. Своим цветом он напоминает оливковое масло. Земли Ашера в Израиле также **славятся** богатыми урожаями маслин. → 39

Слово «оникс» (на иврите — «шохам») — камень Иосефа. Его название содержит те же буквы, что и слово «ha-Шем». Как напоминание, что именно ha-Шем наделил Иосефа способностью завоевывать симпатию всех, от кого зависела его судьба.

Закрывает ряд **пестрая** яшма — камень с именем Биньямина. → 40

При обработке камней для мишкана и Бейт ha-Микдаш запрещалось применять металлические инструменты. Чтобы разрезать камень или сделать надпись используют одного из редчайших представителей земной **фауны**. О нем — в следующем сюжете. → 41

את אבן הספיר, ממנו נעשו לוחות הספיר האגדיות, קיבלו צאצאיו של יששכר. בני שבט זה יגיעו להישגים מיוחדים בתלמוד תורה.

יהלום הוא אבנו של זבולון. צאצאיו — אנשי עסקים מצליחים ביותר.

בשורה השלישית ניתן למצוא את לשם, שבו ואחלמה.

ברביעית — תרשיש, אבנו של אשר. צבעו מזכיר שמן זית. נחלתו של אשר בארץ ישראל מפורסמת בתנובות זיתים עשירות.

שמו של שהם — אבנו של יוסף — מורכב מאותיות המילה "השם". זהו רמז לסגולתו של יוסף למצוא חן בעיני כל אלה, שבהם היה תלוי גורלו — לסגולה שניתנה לו מאת השם...

ישפה — אבן עם שמו של בנימין — חותמת שורה זו.

בעת עיבוד האבנים לבית המקדש אסור היה להשתמש בכלי מתכת. בכדי לחתוך אבן או לחרוט כיתוב היו, משתמשים באחד הנציגים הנדירים ביותר של עולם החי. עליו נרחיב את הדיבור בפרק הבא.

СЛОВАРИК

אגדי	невероятный, фантастический	לְגִדְרָנִי	легендарный	37
איש עסקים, אדם העוסק במסחר	торговец, бизнесмен	קוֹמֶרְסָנְט	коммерсант	38
להיות נודע, להתפרסם	быть известным	סְלִבִּיטְסִיָּה	славиться	39
מנומר, מגוון	крапчатый, разноцветный	פֶּסְטְרִי	пестрый	40
ממלכת החי	животный мир	פְּאוֹנָה	фауна	41

ПРЕДСТАВЛЯЕТ НОВЫЙ ЦИКЛ МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ ПРОГРАММ
«Все звезды Торы»

Алмазный Фонд Моше

выпуски №13-14

- ▶ ТАНАХИЧЕСКАЯ ЗООЛОГИЯ
и самые совершенные био-инструменты
- ▶ ЛАЗЕРНАЯ ТОЧНОСТЬ
шамира
- ▶ ТАНИЯ РАССКАЗЫВАЕТ
Почему человеку приходится брать силы из более низких форм жизни?

ЧАСТЬ 3

Алмазный фонд Моше

ТАНАХИЧЕСКАЯ ЗООЛОГИЯ

На земле насчитывается около миллиона различных видов живых существ. Многие из них наделены уникальными особенностями, которые человек может воспроизвести только с помощью **высоко-точных** приборов и сложных технических устройств. → 1

Есть животные, которые ощущают даже слабое радиоактивное **излучение**. Улитки втягивают рожки, **моллюски** захлопывают раковины, **морские анемоны** сворачивают **щупальца**, муравьи спасаются бегством. Человек же может обнаружить наличие радиации только с помощью специальных приборов. → 2 3 4 5

В реках и озерах Японии, постоянно страдающей от **землетрясений**, водится несколько видов рыб, чутко реагирующих на любые сейсмические процессы. За 5-8 часов до землетрясения обычно спокойные рыбы начинают **бешено** метаться в воде. → 6 7

Декоративные золотые рыбки могут заменить прибор, определяющий качество очистки **сточных вод**. Даже минимальная **концентрация** ядовитых веществ заста-

תורת החי המקראית

עולם החי על פני כדור הארץ מונה כמיליון יצורים שונים ומשונים. רבים מהם ניחנו בתכונות בלעדיות, שבני האדם מסוגלים לשחזר רק באמצעות מכשירים רבי דיוק ובעזרתו של ציוד טכני מתוחכם.

לדוגמא, ישנן חיות, שיכולות לחוש בקרינה רדיואקטיבית, גם אם זו חלשה מאד. כך, חלזונות מכניסות את מחושיהם פנימה, רכיכות טורקות את קונכייתיהן, שושנות ים גוללות את זרועותיהן, ואילו נמלים ממהרות להימלט. לעומתם האדם מסוגל לגלות את המצאות הקרינה רק באמצעות מכשירים מיוחדים.

בנהרות ואגמי יפן, שסובלת תכופות מרעידות אדמה, חיים מספר מיני דגים, שמגיבים בדייקנות לכל תהליך סיסמי: כ-5 עד 8 שעות לפני רעידת אדמה דגיגים אלה, שבדרך כלל מתאפיינים בהתנהגות רגועה, מתחילים להתרוצץ בטירוף בתוך המים.

דגי נוי מסוגלים להחליף מכשיר למדידת איכות טיהור מי השפכים. חומרים רעילים, ולו בריכוז נמוך מאד, גורמים לתזוזה כאוטית של דגים אלה בתוך האקווריום.

СЛОВАРИК

עדין, מדויק ביותר	прецизионный	יִסְדָּקוּסְיָנִי	высокоточный	1
קרינה, רדיואקטיביות	радиация	אִיזְרָדְיָאצְיָה	излучение	2
רכיכה, צדפה	животное из семейства мягкотелых	מִוְלִיזְסָק	моллюск	3
שושנות ים	актинии	מִוְרְסָקִיָּה אֶנְמוֹנִי	морские анемоны	4
מחוש, זרוע צד (אצל תמנונים)		שְׁצִיפְלָצָה	щупальце	5
רעידת אדמה	сейсмическая активность, подземные толчки	זִמְלָטְרִיסְיָה	землетрясение	6
בפראות, בטירוף	дико, буйно	בִּשְׁנוֹ	бешено	7

ויתר להם **хаотично** להיזדמן באקראיות. → 8 9 10 11

גם היום, מכשירים וטכנולוגיות מתקדמות לא תמיד יכולים להשתוות לנציגי עולם החי של כדורנו.

אחד ממגננים ביולוגיים ייחודיים אלה היה, ככל הנראה, גם שמיר — ייצור חסר חוליות באורך מילימטרים בודדים. הוא מוזכר פעמים מספר במקורות מסורתיים בהקשר של בניית המשכן, ומאוחר יותר — של בית המקדש בירושלים.

שמיר — נציגו הייחודי של עולם החי המקראי — היה מסוגל לשבר גם סוגי סלעים קשיחים ביותר.

בשנת ב' תמ"ט תכונה זו נוצלה לליטוש אבני החן, שהיו לחלק מבגדי כהן גדול.

בשנת ב' תמ"ט תכונה זו נוצלה לליטוש אבני החן, שהיו לחלק מבגדי כהן גדול.

אחד ממגננים ביולוגיים ייחודיים אלה היה, ככל הנראה, גם שמיר — ייצור חסר חוליות באורך מילימטרים בודדים. הוא מוזכר פעמים מספר במקורות מסורתיים בהקשר של בניית המשכן, ומאוחר יותר — של בית המקדש בירושלים.

שמיר — נציגו הייחודי של עולם החי המקראי — היה מסוגל לשבר גם סוגי סלעים קשיחים ביותר.

בשנת ב' תמ"ט תכונה זו נוצלה לליטוש אבני החן, שהיו לחלק מבגדי כהן גדול.

בשנת ב' תמ"ט תכונה זו נוצלה לליטוש אבני החן, שהיו לחלק מבגדי כהן גדול.

בשנת ב' תמ"ט תכונה זו נוצלה לליטוש אבני החן, שהיו לחלק מבגדי כהן גדול.

סלואריר

קישוטי, לצורכי נוי	украшающий	דקורטיבי	декоративный	8
מי שפכים	загрязненные воды	סוֹצְנִיָּה וּדִי	сточные воды	9
ריכוז, צפיפות	сосредоточение, скапливание	קוֹנְצֵנְטְרַצְיָה	концентрация	10
כאוטי, באנדרלמוסיה	беспорядочно	קאוטיצ'נו	хаотично	11
המיטב, שאין כדוגמתו	бесподобный, единственный в своем роде	נִפְרָזוּדִי	непревзойденный	12
חסר חוליות	не имеющий позвоночника	בִּסְפּוֹזוֹנֻצְיָה	беспозвоночный	13
מין, סוג (סלע)	сорт, вид камня	פּוֹרְדָּה	порода (скальная порода)	14

Алмазный фонд Моше

Сегодня для подобной работы, скорее всего, воспользовались бы лазером. Однако и он, вероятно, не смог бы сравниться по тонкости действия с работой шамира.

Сначала буквы наносились на камень чернилами. Затем на написанное направляли шамира. И он врезался в камень с такой точностью, что при гравировке не оставалось даже микротрещин.

Камни словно лопались по буквенным линиям — как лопаются плоды инжира в солнечные дни. Так на камнях появились надписи, содержащие все 22 буквы ивритского алфавита.

После проделанной работы редкого представителя фауны отправили на особое хранение: он был завернут в шерсть и помещен в специально сделанный свинцовый сосуд, наполненный ячменными **отрубями**. → 15

Меры предосторожности были совсем не лишними: «Нет такого материала в мире, — утверждает Тосефта. — который не поддается воздействию шамира».

כיום לעבודה מסוג זה, ככל הנראה, היו משתמשים בקרן לייזר. ברם, אף הוא, יש להניח, לא היה מסוגל להשתוות בדיוקנות פעולתו לעבודתו של שמיר.

תחילה האותיות סומנו בדיו. לאחר מכן היו מניחים את שמיר על הכיתוב. הוא היה "חופר" באבן בדיוקנות כזאת, שאף לא סדק אחד, גם לא הזעיר ביותר, לא היה נשאר לאחר מעשה החריטה.

האבנים כאילו התבקעו מעצמן על פי קווי האותיות — כמו שמתבקעות תאנים בשלות בימי חמה. על כל האבנים הופיעו כיתובים, שיחד כללו את כל 22 אותיות האלף-בית.

לאחר ביצוע העבודה, נציגו הנדיר של עולם החי נשלח לאחסון מיוחד: הוא נכרך ב"מכין של צמר" והוכנס לכלי עופרת מיוחד, שנמלא בסובין של שעורה.

אמצעי הזהירות הללו לא היו מיותרים כלל: "אין כל דבר, קובעת התוספתא (סוטה פרק י"ב, הלכה ב'), "יכול לעמוד" בשמיר.

Из материалов «Старс приглашает»

Само слово «хошен» происходит от корня «хаш» — «чувствовать». Помогая главному козну увидеть скрытую суть происходящих событий и явлений, он превращался в один из инструментов решения вопросов государственной важности.

מתוך החוברת "סטארס מזמין"

המילה "חושן" נגזרת מהפועל "לחוש". בעוזרו לכהן גדול להבחין במהותם הנסתרת של אירועים ותופעות, החושן הפך לאחד מאמצעי קבלת החלטות בשאלות בעלות חשיבות לאומית.

СЛОВАРИК

סובין

измельченная оболочка зерна

אֶטְרוּבִּי

отруби

15

Подробно о том, как действовал «хо-шен», какие требования предъявлялись при этом к главному коэну и какими должны были быть вопросы, можно узнать в материалах «Старс Приглашает».

מידע נוסף על דרכי השימוש בחושן, על הדרישות, שהוצגו בעת השימוש בו לכהן גדול, ועל ניסוח השאלות עצמן ניתן לקרוא בחוברת "סטארס מזמין".

Тания РАССКАЗЫВАЕТ

Тания рассказывает, что все творения мира можно разделить на четыре группы — «домем», «цомеах», «хай», «медабер».

Первый и самый высший уровень — это человек. На иврите — «медабер», или «говорящий», то есть обладающий уникальной способностью **абстрактно** мыслить и делиться своими мыслями с другими. → 16

Ниже уровня человека находятся представители животного мира. На иврите это уровень «хай», или «живущее». Животное обладает **инстинктом**, но лишено свободы выбора и способности к абстрактному мышлению. → 17

Ступенью ниже располагается мир растений. Этот уровень называется «цомеах», или растущее. Хотя в растениях видны признаки жизни, в отличие от животных, они не имеют желаний.

Наконец, стартовый уровень — неорганический мир, земля и ее **ископаемые**. На иврите это «домем», что значит «молчащее». → 18

תניא מספרת

תניא מספרת, שאת כל ברואי העולם ניתן לחלק לארבע קבוצות — דומם, צומח, חי, מדבר.

הדרגה הראשונה והגבוהה ביותר בסולם זה היא דרגתו של האדם. "מדבר" — פירושו מסוגל לחשיבה מופשטת ולמסירת מחשבותיו לאחרים.

למטה מדרגה זו נמצאים נציגי עולם החי, כלומר, חיות. לחיה ישנם אינסטינקטים, אך היא חסרה בחירה חופשית ואינה מסוגלת לחשיבה מופשטת.

מתחת לדרגה זו נמצא עולם הצומח. אף על פי שגם בצמחים ניתן להבחין בסימני חיים, בניגוד לחיות, לצמחים אין רצונות.

ולבסוף הרמה הבסיסית ביותר — העולם האנאורגאני, האדמה ומחצביה. כל אלה "דוממים", כלומר, שותקים...

СЛОВАРИК

באופן מופשט, אבסטרקטי	неконкретно	אַבסטרַקטִי	абстрактно	16
דחף, יצר בסיסי, אינסטינקט	неосознанное чувство, импульс	אַינסטינקט	инстинкт	17
מחצבים, מאובנים	минералы	אַיסקופִיאַמִיָה	ископаемые	18

Алмазный фонд Моше

Нижние уровни Творения значительно уступают человеку. Но парадокс: для того, чтобы продолжать жить и мыслить, людям необходимы пища, одежда и технологии, которые исходят из животного, растительного и минерального миров.

Почему человек не **самодостаточен**? Почему ему приходится заимствовать силы у более низких форм жизни? → 19

Тания рассказывает, что низшие уровни творения содержат в скрытом виде гораздо больший потенциал, чем человек. Но сами по себе они не могут его проявить. Источник их жизненной силы находится в мире Tohu, или Хаоса.

Душа человека представляет собой мир Порядка, Тикун. В нем духовное и материальное стремятся к гармонии.

Только у человека есть способность разумно распорядиться силами, полученными из живой и неживой природы, направить их на изучение Торы и исполнение мицвот.

Тания рассказывает, что именно так человек способен реализовать энергию, скрытую в самых нижних уровнях Творения.

רמות הבריאה הנמוכות נחותות בהרבה מדרגתו של האדם. דא עקא, בכדי להמשיך להתקיים ולחשוב, האדם זקוק למזון, ביגוד וטכנולוגיות, שמקורם בעולמות החי, הצומח, והדומם.

למה בן האדם איננו עצמאי, למה הוא לא יכול להסתפק אך ורק בעצמו? מדוע הוא זקוק לכוחותיהן של צורות חיים נחותות יותר?

תניא מספרת, שרמות הבריאה התחתונות מכילות נסתרות כוחות רוחניים גדולים בהרבה, מאלה הגלומים בבן אדם. אך כשלעצמן הן לא מסוגלות להוציא כוחות אלה אל הפועל. מקורם נמצא בעולם התוהו, עולם הכאוס.

לעומתם, נפש האדם היא ביטוי לעולם התיקון, קרי: הסדר, שבו הרוחני והגשמי שואף להרמוניה.

רק האדם לבדו מסוגל להשתמש נבונות בכוחות, אשר קיבל מטבע חי ודומם, להפנות אותן לתלמוד תורה ולקיום מצוות.

תניא מספרת, שבדרך זו האדם מסוגל להגשים, להוציא אל הפועל את האנרגיה הנסתרת בדרגות הבריאה החומריות ביותר.

